

"Stabilitāte"

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāns

"Dinamika"

Saturs

Stabilitāte

Informācija par plānu	3
Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums	4 - 5
Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja valdes atbildību	6
Turētājbankas ziņojums	6
Revidentu ziņojums	7
Finanšu pārskati:	
Aktīvu un saistību pārskats	8
Ienākumu un izdevumu pārskats	8
Neto aktīvu kustības pārskats	9
Ieguldījumu portfeļa pārskats	9
Finanšu pārskatu pielikumi	10 - 15

Dinamika

Informācija par plānu	18
Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums	19 - 20
Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja valdes atbildību	21
Turētājbankas ziņojums	21
Revidentu ziņojums	22
Finanšu pārskati:	
Aktīvu un saistību pārskats	23
Ienākumu un izdevumu pārskats	23
Neto aktīvu kustības pārskats	24
Ieguldījumu portfeļa pārskats	24
Finanšu pārskatu pielikumi	25 - 32

Stabilitāte

2003. gada pārskats, kas sagatavots saskaņā ar
Starptautiskajiem Finanšu ziņošanas standartiem
un Latvijas likumdošanas prasībām

Informācija par plānu

Plāna nosaukums	Hansa pensiju ieguldījumu plāns "Stabilitāte"
Līdzekļu pārvaldītājs	Ieguldījumu sabiedrība "Hansa Fondi" Reģistrācijas numurs komercreģistrā : 40003337582 Licence ieguldījumu sabiedrību darbībai Nr. 2 izsniegta 1999. gada 13. aprīlī Licence Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldei izsniegta 2002. gada 21. jūnijā Adrese: Kaļķu iela 26 Rīga, LV-1050 Latvija
Turētājbanka	a/s "Hansabanka" Reģistrācijas numurs: 000307476 Adrese: Kaļķu iela 26 Rīga, LV-1050 Latvija
Pārskata gads	2003. gada 1. janvāris - 2003. gada 31. decembris
Revidents	Deloitte & Touche Audits SIA Licences Nr. 43 Bīskapa gāte 2, Rīga, LV-1050, Latvija Marija Rubcova Zvērināta revidente Sertifikāts Nr. 54 Personas kods: 020655-13069

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums

Hansa pensiju ieguldījumu plāna "Stabilitāte" (turpmāk tekstā "Plāna") līdzekļu pārvaldītājs ir ieguldījumu sabiedrība "Hansa Fondi", kuras adrese ir Kaļķu iela 26, Rīga, LV 1050, Latvija. "Hansa Fondi" dibināta 1997. gada 17. martā. Vienotais reģistrācijas numurs komercreģistrā 40003337582. Licence valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai izsniegta 2002. gada 21. jūnijā.

"Hansa Fondi" valdes locekļi ir Raimonds Vesers (valdes priekšsēdētājs), Kristiāns Miķelsons un Jānis Mūrmanis. Līdzekļu pārvaldītāja valde tieši nepiedalās ieguldījumu Plāna līdzekļu pārvaldē. Attiecībā uz ieguldījumu Plānu valde tieši veic šādas darbības: apstiprina ieguldījumu Plāna pārskatus, apliecina prospektā ietvertās informācijas patiesumu un ieceļ ieguldījumu Plāna pārvaldnieku.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieks ir Raimonds Vesers. Pārvaldnieks ir persona, kas veic darījumus ar ieguldījumu Plāna līdzekļiem. Pārvaldniekam ir jāievēro ieguldījumu Plāna ieguldījumu politika un ieguldījumu ierobežojumi. Veicot ieguldījumus, ieguldījumu Plāna pārvaldniekam ir pienākums iegūt pietiekamu informāciju par potenciālajiem vai iegūtajiem ieguldījumu objektiem, kā arī uzraudzīt to personu finansiālo un ekonomisko situāciju stāvokli, kuru emitētajos vērtspapīros tiks vai ir tikuši ieguldīti ieguldījumu plāna līdzekļi. Pārvaldniekam ir tiesības brīvi rīkoties ar ieguldījumu Plāna līdzekļiem - izvēlēties sadalījumu pa vērtspapīru veidiem un ģeogrāfiskajiem reģioniem, noteikt ieguldījumu objektus un ieguldījumu termiņus, izmantot finanšu instrumentus riska samazināšanai, utt. - tiktāl, cik tiek ievērotas valsts fondēto pensiju likumā un ieguldījumu plāna prospektā noteiktās prasības.

Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanas raksturojošo rādītāju novērtējums

Ieguldījumu plāna neto aktīvu vērtība un daļas vērtība

Hansa pensiju ieguldījumu plāns "Stabilitāte" pirmās iemaksas saņēma 2003. gada 7. janvārī. Plāna neto aktīvu apjoms 2003. gada 31. decembrī bija Ls 1 028 663.21 jeb 4,04% no visiem valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļiem un 8,13% no privātajiem pārvaldītājiem uzticētajiem līdzekļiem. Konservatīvo ieguldījumu plānu grupā (plāni, kas neveic ieguldījumus akcijās) šis ir lielākais konservatīvais plāns, ko pārvalda privātie pārvaldītāji un otrs lielākais ieguldījumu plāns pēc Valsts kases pārvaldītā ieguldījumu plāna.

Plāna vienas daļas vērtība pieaugusi no 1.00 LVL plāna darbības sākumā līdz 1.0336059 LVL 2003. gada 31. decembrī.

Ieguldījumu politika

Hansa pensiju ieguldījumu plānam "Stabilitāte" ir konservatīva ieguldījumu politika - Plāns drīkst veikt ieguldījumus tikai parāda vērtspapīros un termiņnoguldījumus bankās. Ārvalstu valūtās var ieguldīt ne vairāk kā 30% no Plāna līdzekļiem. Plāna līdzekļus nedrīkst ieguldīt uzņēmumu akcijās.

Ieguldījumu stratēģija un ieguldījumu portfeļa struktūra

2003. gadā tika īstenota konservatīva ieguldījumu stratēģija ar mērķi nodrošināt stabilu vērtības pieaugumu. Gada beigās lielākā daļa ieguldījumu bija veikti LR parādzīmēs (38%) un termiņnoguldījumos bankās (38%). Ārvalstu valdību un starptautisko finanšu institūciju obligācijās bija ieguldīti 7,57% plāna aktīvu, bet uzņēmumu obligācijās - 15,67%. Ārvalstu valūtās ir izvietoti 13% Plāna aktīvu.

Situācijas finanšu tirgos un atsevišķu ieguldījumu veidu ienesīguma novērtējums

Pārskata gadā Latvijas valsts obligāciju tirgū samazinājās vidēja termiņa procentu likmes. Likmei samazinoties, pieaug obligācijas cena, līdz ar to gada laikā ienākums no šīm obligācijām bija augstāks nekā ienesīguma likme gada sākumā.

Dzēšanas termiņš	Ienesīguma likme* 27.12.2002	Ienesīguma likme* 30.12.2003	Ienesīgums gada laikā
24.03.2005	4,65%	3,70%	5,6%
26.01.2006	4,85%	4,00%	6,2%
08.05.2007	4,85%	4,05%	7,3%
14.02.2013	-	5,10%	-

* - RFB kotētā pirkšanas likme

Latu procentu likmes ietekmē gan notikumi ārvalstīs - procentu likmju izmaiņas lata piesaistes valūtām (ASV dolāram, eiro, Japānas jenai un Lielbritānijas mārciņai), gan notikumi Latvijā - Latvijas bankas politika, valdības finanšu politika un ekonomikas tendences. Valsts vērtspapīru procentu likmes lata piesaistes valūtās gada laikā ir nedaudz pieaugušas, piemēram, eiro piecu gadu likme mainījās no 3,40% uz 3,50%. Šo pieaugumu atsvēra likmju kritums, ko izraisīja Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai un ar to saistītā ekonomiskās darbības riska pakāpes samazināšanās. Latvijas banka noteica, ka, sākot ar 2005. gadu, lata maiņas kurss pret eiro būs fiksēts. Līdz ar to latu procentu likmes kļūs arvien ciešāk saistītas ar eiro procentu likmēm. Šogad starpība starp Latvijas un Vācijas valsts obligāciju vidēja termiņa procentu likmēm samazinājās par 0,5 procentpunktiem. Februārī pirmo reizi tika emitētas Latvijas valsts 10 gadu obligācijas, to ienesīguma likme pirmajā izsolē bija 5,19%. Izdevīgas vidēja termiņa latu ieguldījumu iespējas bija Latvijas komercbankās, jo konkurence to starpā notur depozītu likmes relatīvi augstā līmenī salīdzinot ar valsts obligācijām, turklāt latu depozītu likmes samazinājās lēnāk nekā valsts obligāciju likmes. Komercsabiedrību obligāciju tirgus Latvijā ir neliels. Publiskā apgrozībā ir a/s Nordic Investment Bank, a/s Unibankas un Hipotēku bankas obligācijas. Šo vērtspapīru ienesīgums līdz dzēšanai ir augstāks nekā valsts obligācijām, taču darījumi ar tiem notiek reti, un pastāv liela atšķirība starp pirkšanas un pārdošanas cenām. Neliela daļa portfeļa tiek ieguldīta Polijas un Krievijas komercsabiedrību obligācijās. Šie ieguldījumi dod augstu ienesīgumu pie samērīga riska. Turklāt minēto vērtspapīru ienesīgums nav pārlietu atkarīgs no ekonomiskās situācijas citur pasaulē. Aizvadītajā gadā tika fiksētas ievērojamas valūtu kursu svārstības: tā ASV dolāra vērtība pret latu samazinājās par 9,0% (59,4 santīmiem gada sākumā līdz 54,1 santīmam gada beigās), bet eiro vērtība palielinājās par 10,5% (no 61,0 santīmiem gada sākumā līdz 67,4 santīmiem gada beigās).

Ieguldījumu plāna ienesīgums

Atbilstoši konservatīvai ieguldījumu politikai, lieki neriskējot, tika nodrošināts stabils ieguldījumu plāna daļas vērtības pieaugums - plāna ienesīgums no plāna darbības sākuma (2003. gada 7. janvāris) līdz pārskata perioda beigām (2003. gada 31. decembris) ir 3,38% gadā¹.

Plāna ienesīgums ceturkšņu griezumā bija šāds:

	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
Periodā	0,4%	1,1%	0,6%	1,2%
Gada procentu likme	1,8%	4,3%	2,4%	4,8%

Administratīvo izdevumu novērtējums

Kopējie maksājumi par ieguldījumu plāna pārvaldi 2003. gadā bija Ls 6 612.77, no tiem atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam Ls 5 584.59, atlīdzība turētājbankai Ls 980.58, citas izmaksas, kas saistītas ar plāna darbību (brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem) Ls 47.60. Procentuāli 84,45% no kopējiem maksājumiem bija atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam, 14,83% - atlīdzība Turētājbankai, bet 0,72% - citas izmaksas. Attiecinot kopējo maksājumu summu pret plāna aktīvu vidējo vērtību un izsakot šo rezultātu gada procentos, iegūstam, ka kopējie maksājumi par ieguldījumu plāna pārvaldi 2003. gadā bija 1,242% no plāna aktīvu vidējās vērtības. Faktiskās izmaksas ir bijušas ievērojami mazākas par plāna prospektā noteikto maksimālo maksājumu apmēru (1,48%).

Informācija par jebkādiem svarīgiem notikumiem kopš pārskata perioda beigām līdz gada pārskata apstiprināšanas dienai

Kopš pārskata perioda beigām līdz gada pārskata apstiprināšanas dienai nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas ir nozīmīgi ieguldījumu plāna finansiālā stāvokļa un tā darbības rezultātu izpratnei.

Turpmākās ieguldījumu plāna attīstības prognozes

Līdzekļu pārvaldītājs arī 2004. gadā turpinās konservatīvu ieguldījumu pārvaldes politiku, lai nodrošinātu stabilu plāna līdzekļu vērtības pieaugumu ilgākā laika posmā.

2004. gada 19. martā

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

¹ Atbilstoši FKTK noteikumiem, izmantota ACT/360 metode

Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja valdes atbildību

2004. gada 19. martā

Sabiedrības valdei ir pienākums saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām sagatavot finanšu pārskatus, kas skaidri un patiesi atspoguļo Plāna finansiālo stāvokli pārskata gada beigās, kā arī pārskata gada darbības rezultātus.

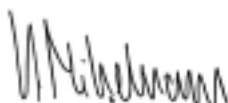
Sabiedrības valde atbild par atbilstošas uzskaites kārtošānu, par ieguldījumu Plāna līdzekļu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas darbības novēršanu.

Sabiedrības valde apstiprina, ka no 8. līdz 16. lappusei iekļautais finanšu pārskats par 2003. gadu, sagatavots saskaņā ar konsekventi lietotiem Starptautiskajiem finanšu ziņošanas standartiem, Latvijas likumdošanas prasībām un valdes lēmumi un pieņēmumi par finanšu pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

Sabiedrības Valdes vārdā:

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Turētājbankas ziņojums

Nr. 314TN00-006A
Rīgā, 2004. gada 22. janvārī

Turētājbankas ziņojums par laika periodu no 2003. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 31. decembrim

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Valsts fondēto pensiju likums" un Turētājbankas līgumu, kas noslēgts 2002. gada 9. augustā, a/s "Hansabanka", dibināta 08.05.1992., veic ieguldījumu sabiedrības "Hansa fondi" pārvaldītā ieguldījumu plāna "Stabilitāte" (turpmāk - Plāns) Turētājbankas pienākumus.

Galvenie a/s "Hansabanka" pienākumi saskaņā ar augstāk minēto līgumu ir sekojoši:

- veikt norēķinus ar naudas līdzekļiem, saņemt un pārvest vērtspapirus, nodrošināt vērtspapīru un cita īpašuma drošu glabāšanu saskaņā ar Turētājbankas līgumu;
- saskaņā ar Turētājbankas līgumu un tiesību aktiem veikt operācijas ar Plāna līdzekļiem uz līdzekļu pārvaldītāja rīkojuma pamata, iepriekš pārliecinoties par dotā rīkojuma atbilstību tiesību aktu prasībām;
- atvērt norēķinu un vērtspapīru kontus, kuros tiek ieskaitīti Plāna līdzekļi, un veikt Plāna līdzekļu glabāšanu saskaņā ar Likumu un Turētājbankas līgumu.

Saskaņā ar noslēgto Turētājbankas līgumu Turētājbanka un līdzekļu pārvaldītājs ir solidāri atbildīgi par Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem nodarītajiem zaudējumiem, ja Turētājbanka devusi piekrišanu darījumam, kas neatbilst tiesību aktu, Turētājbankas līguma vai Plāna prospekta noteikumiem, vai nav iesniegusi pretenziju par to pārkāpumu, kā arī Turētājbankai ir pienākums pilnā apmērā atlīdzināt Līdzekļu pārvaldītājam visus zaudējumus, kas radušies gadījumā, ja Turētājbanka ar nolūku pārkāpusi tiesību aktu vai Turētājbankas līguma noteikumus vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus.

Ņemot vērā a/s "Hansabanka" rīcībā esošās ziņas, ko sniedzis Plāna līdzekļu pārvaldītājs IS "Hansa Fondi", a/s "Hansabanka" uzskata, ka:

- 1) Plāna manta tiek glabāta atbilstoši "Valsts fondēto pensiju likums" prasībām;
- 2) Plāna vērtības aprēķināšana atbilst likumā "Valsts fondēto pensiju likums", Plāna prospektā, Plāna pārvaldes nolikumā un Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumos noteiktajai kārtībai;
- 3) Fonda pārvaldnieka rīkojumi, kas iesniegti laika posmā no 08.01.2003. līdz 31.12.2003. par darījumiem ar Plāna mantu, atbilst likuma "Valsts fondēto pensiju likums", Plāna prospekta, pārvaldīšanas līguma un Turētājbankas līguma prasībām.

Ar cieņu,

Anrijs Čeksters
Trasta nodaļas vērtspapīru speciālists
Tālr. 7024142

Revidentu ziņojums

Deloitte.

Fonda pārvaldniekam ieguldījumu sabiedrībai "Hansa Fondi":

Mēs esam veikuši Valsts fondētā pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna "Stabilitāte" ("Plāns") klāt pievienoto 2003. gada finanšu pārskatu revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver Plāna 2003. gada 31. decembra aktīvu un saistību pārskatu, kā arī ienākumu un izdevumu pārskatu, neto aktīvu kustības pārskatu un ieguldījumu portfeļa pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Plāna vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz veikto revīziju, izsakām par šiem finanšu pārskatiem.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāplāno un jāveic revīzija tā, lai gūtu ticamu apstiprinājumu tam, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos uzrādīto summu un to apstiprinošo dokumentu pārbaudi, kas tiek veikta pēc izlases metodes. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un vadības veikto aprēķinu novērtēšanu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu saturu izvērtējumu. Mēs uzskatām, ka veiktā revīzija dod nepieciešamo pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

Pēc mūsu domām, iepriekš minētie finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Plāna finansiālo stāvokli uz 2003. gada 31. decembri, kā arī par tā darbības rezultātiem par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī, un atbilst Starptautiskajiem Finanšu Ziņošanas Standartiem un Latvijas likumdošanas prasībām.

Deloitte & Touche Audits SIA
Licences Nr. 43

Ian Dent
Direktors
Personas kods: 051262-14673

Marija Rubcova
Zvērināta revidente
Sertifikāta Nr. 54
Personas kods: 020655-13069

Rīga, Latvija
2004. gada 19. martā

Finanšu pārskati

Aktīvu un saistību pārskats uz 2003. gada 31. decembri

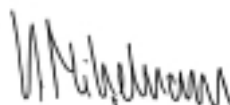
	Pielikumi	2003 LVL
Aktīvi		
Finanšu ieguldījumi	3	1 021 805.83
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	4	7 904.92
Kopā aktīvi		1 029 710.75
Saistības		
Pārējās saistības	5	(1 047.54)
Kopā saistības		(1 047.54)
Neto aktīvi		1 028 663.21

Pielikumi no 10. līdz 16. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Ienākumu un izdevumu pārskats par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

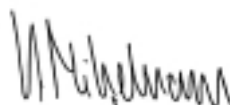
	2003 LVL
Ienākumi	
Procentu ienākumi par prasībām pret kredītiestādēm	10 069.12
Procentu ienākumi par parāda vērtspapīriem	9 120.86
Kopā ienākumi	19 189.98
Izdevumi	
Atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam	(5 584.59)
Atlīdzība Turētājbankai	(980.58)
Citi izdevumi	(47.60)
Kopā izdevumi	(6 612.77)
Ieguldījumu vērtības pieaugums	
Pārskata gada ienākumi no ieguldījumu pārdošanas	35 001.09
Pārskata gadā pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība	(35 181.44)
Realizētie ieguldījumu pārdošanas zaudējumi	(180.35)
Nerealizētais ieguldījumu vērtības pieaugums	6 988.68
Kopā	6 808.33
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas peļņa	1 287.54
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums	20 673.08

Pielikumi no 10. līdz 16. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Neto aktīvu kustības pārskats par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

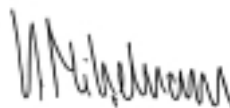
	2003 LVL
Neto aktīvi pārskata gada sākumā	-
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums	20 673.08
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas	1 028 488.85
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās un izmaksājamās naudas summas	(20 498.72)
Neto aktīvu pieaugums pārskata periodā	1 028 663.21
Neto aktīvi pārskata gada beigās	1 028 663.21
Ieguldījuma Plāna daļu skaits pārskata gada sākumā	-
Ieguldījuma Plāna daļu skaits pārskata gada beigās	995 218.0060
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu plāna daļu pārskata gada sākumā	1.00
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu Plāna daļu pārskata gada beigās	1.0336059

Pielikumi no 10. līdz 16. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Ieguldījumu portfeļa pārskats par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī

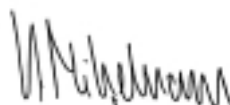
	Pielikumi	2003 LVL
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	3	628 267.05
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri		415 679.12
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri		212 587.93
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	3	393 538.78
Kopā ieguldījumu portfelis		1 021 805.83

Pielikumi no 10. līdz 16. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Finanšu pārskatu pielikumi par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

1. Svarīgāko grāmatvedības principu kopsavilkums

Pārskata sagatavošanas pamats

Fonda grāmatvedības uzskaitē tiek veikta saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību", Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumiem un Starptautiskajiem Finanšu ziņošanas standartiem.

Plāna finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz grāmatvedības sākotnējiem uzskaites datiem. Plāna aktīvu un saistību pārskats, ienākumu pārskats, neto aktīvu kustības pārskats un ieguldījumu portfeļa pārskats atspoguļo Plāna finansiālo stāvokli uz 2003. gada 31. decembri.

Finanšu pārskatos atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta Latvijas Republikas nacionālajā valūtā - latos (LVL). Ieguldījuma plāna daļas vērtība tiek aprēķināta un noapaļota ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata. Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība tiek izteikta latos un noapaļota ar precizitāti līdz četrām zīmēm aiz komata. Plāna daļu skaits tiek aprēķināts un noapaļots ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Peļņa vai zaudējumi, kas radušies Plāna aktīvus un saistības ārvalstu valūtās pārrēķinot latos, ietverti Plāna ieguldījumu vērtības pieauguma pārskatā.

Grāmatvedības uzskaites principi

Nosakot Plāna vērtību, tiek ievēroti sekojoši vispārīgie principi:

- 1) darbības turpināšanas princips - pieņemot, ka ieguldījumu plāns darbosies arī turpmāk;
- 2) saskaņotības vai pastāvīguma princips - nemainot ieguldījumu plāna līdzekļu vērtības noteikšanas metodes;
- 3) piesardzības princips - novērtēšanu visos gadījumos veicot ar pienācīgu piesardzību;
- 4) uzkrāšanas princips - nosakot ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību, tiek ņemti vērā visi ieguldījumu plānam piekritīgie ieņēmumi un izdevumi neatkarīgi no to saņemšanas vai maksājuma datuma un atbilstoši to uzkrātajam apjomam līdz ieguldījumu plāna vērtības noteikšanas brīdim;
- 5) būtiskuma princips - atspoguļojot visu būtisko informāciju par darījumiem un notikumiem ieguldījumu plāna vērtības noteikšanas brīdī.

Plāna ieguldījumu novērtēšana

Parāda vērtspapīru vērtības noteikšana

Ieguldījumi parāda vērtspapīros (gan ar fiksētu, gan ar mainīgu ienesīgumu) var tikt klasificēti kā ieguldījumi, kuri ir pieejami pārdošanai vai kā ieguldījumi, kuri tiek turēti līdz to termiņa beigām.

Saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja Valdes lēmumu, visi pensiju plāna parāda vērtspapīri tiek klasificēti kā pieejami pārdošanai.

Vērtspapīru, kuri ir klasificēti kā pieejami pārdošanai, patiesā vērtība tiek noteikta kā pēdējā pieejamā kotētā šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cena attiecīgajā biržā.

Ja vērtspapīri netiek kotēti biržā vai arī, ja kopš to pēdējās kotācijas attiecīgajā biržā ir pagājušas 5 darba dienas, tad to patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot tirgus dalībnieku kotētās šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cenas.

Ja vērtspapīru patieso vērtību nav iespējams noteikt augstāk minētajā kārtībā, tad noteikšana tiek veikta, izmantojot biržā vai tirgus dalībnieku kotētās pirkšanas (bid -angļu val.) cenas tādiem vērtspapīriem, kuriem ir līdzīgi starptautisko reitingu aģentūru piešķirtie reitingi. Par līdzīgiem tiek uzskatīti dažādu reitingu aģentūru skalu atbilstošie reitingi, kas neatšķiras vairāk kā par vienu pakāpi.

Informācijas avoti ir Rīgas fondu birža, Reuter, Bloomberg, nozīmīgākie tirgus dalībnieki, kā arī citi informācijas avoti.

Ja vērtspapīru, kuri ir klasificēti kā pieejami pārdošanai, patieso vērtību nevar ticami novērtēt augstāk aprakstītajā kārtībā, tad tie tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvās procentu likmes metodi.

Vērtības noteikšana noguldījumiem kredītiestādēs

Noguldījumi kredītiestādēs sākotnēji tiek novērtēti pēc noguldītās summas. Turpmāk noguldītā summa katru dienu tiek palielināta par uzkrāto procentu summu. Ja noguldījuma līgumā ir paredzēta uzkrāto procentu izmaksa pa daļām, tad dienā, kad tiek saņemti uzkrātie procenti, noguldītā summa tiek samazināta par saņemto procentu summu.

Ārvalstu valūtas

Plāna manta, ja tā nominēta ārvalstu valūtā, tiek pārrēķināta latos, ņemot par pamatu Latvijas Bankas ārvalstu valūtu kursu vērtības aprēķināšanas dienā.

2003. gada 31. decembrī tiek izmantoti šādi ārvalstu valūtas kursi:

- 1 EEK = 0.0431 LVL
- 1 EUR = 0.674 LVL
- 1 USD = 0.541 LVL
- 1 GBP = 0.96 LVL
- 1 LTL = 0.195 LVL

Ienākumu un izdevumu uzskaitē

Visi ienākumi un izdevumi tiek atspoguļoti, ievērojot uzkrāšanas principu.

Aktīvu un saistību pārskata posteņu atzīšana

Aktīvu pirkšana un pārdošana tiek uzskaitīta darījuma dienā.

2. Risku pārvaldīšana

Riska pārvaldīšana pamatojas uz sabiedrības organizatorisko struktūru un katrai struktūrvienībai noteikto atbildību, pienākumiem un tiesībām. Ieguldījumu fondu un ieguldījumu plānu līdzekļu pārvaldē sabiedrība ievēro likumus, normatīvajos aktos, kā arī plāna prospektā noteiktās prasības attiecībā uz risku ierobežošanu. Lai nodrošinātu neatkarīgu un regulāru ieguldījumu objektu riska analīzi, sabiedrības valde ir izveidojusi Riska komiteju. Balstoties uz Riska komitejas veikto analīzi un ieteikumiem, valde pieņem attiecīgus lēmumus un informē sabiedrības darbiniekus par pieņemtajiem lēmumiem. Riskus novērtē ne retāk kā reizi gadā.

Kredītrisks ir darījuma partnera vai emitenta, kura vērtspapīros ir ieguldīti plāna līdzekļi, nespēja vai atteikšanās pildīt saistības. Lai ierobežotu darījumu partnera kredītrisku, tiek apstiprināti darījumu partneri, ar kuriem ir atļauts slēgt darījumus ar plānā esošajiem līdzekļiem. Plāna darījumu partnerus ir ieteikts izvēlēties no šādām Latvijā reģistrētām kredītiestādēm vai ārvalstu banku filiālēm - a/s Latvijas Hipotēku un zemes banka, a/s Nordea Rīgas filiāle, a/s Unibanka, a/s Parekss banka, a/s Hansabanka, kā arī Hansapank (Igaunija) un Hansabankas (Lietuva). Tiek izvēlēts partneris, kuram ir lielākā pieredze un kurš ir aktīvākais tirgus dalībnieks attiecīgajā tirgus sektorā. Vēl jāņem vērā darījumu slēgšanas ērtums, drošības naudas izvietojuma nepieciešamība, norēķinu ātrums un tamlīdzīgi faktori.

Emitentu kredītriska novērtēšanai praksē izmanto kredītreitingu aģentūru piešķirtos kredītreitingus. Jo augstāks kredītreitings, jo mazāka varbūtība, ka emitents nespēs pildīt savas saistības. Plāna termiņnoguldījumi tika izvietoti tikai a/s Unibanka, a/s Parekss banka, a/s Nord/LB banka, a/s Latvijas Hipotēku un zemes bankā un a/s Hansabankā. Gada beigās tikai 1,76% no plāna aktīviem bija ieguldīti tādu emitentu obligācijās, kuru reitings ir zemāks par investīciju klasi. Vidējais svērtais plāna ieguldījumu kredītreitings pārskata gada beigās bija A2 atbilstoši Moody's kredītreitingu skalai, kas atbilst investīciju kategorijai un ir tāds pats kā Latvijas valstij.

Procentu likmju risks. Palielinoties procentu likmēm, samazinās parādzīmju vērtība. Jo garāks ir parādzīmju atlikušais termiņš līdz dzēšanai, jo straujāka ir parādzīmju vērtības samazināšanās, ja procentu likmes pieaug. Plāna procentu likmju risku var novērtēt pēc ieguldījumu vidējā svērtā atlikušā termiņa līdz dzēšanai.

Plānam šis rādītājs pārskata gada beigās bija 963 dienas, kas ir 2 gadi un nepilni astoņi mēneši.

Nozīmīgākais Plāna ieguldījums no procentu likmju riska viedokļa ir LR desmit gadu parādzīme (10,7% no plāna aktīvu vērtības) ar atlikušo termiņu līdz dzēšanai, kas nedaudz pārsniedz 9 gadus.

Valūtas risks. Tas ir risks, ka, mainoties valūtu kursiem, to plāna ieguldījumu, kuri veikti ārvalstu valūtās, vērtība var samazināties vai palielināties.

Lai mazinātu valūtas risku, Plāna ieguldījumi ārvalstu valūtās parasti tiek veikti atbilstoši valūtu proporcijām SDR grozā. SDR groza valūtas ir ASV dolārs, eiro, Lielbritānijas mārciņa un Japānas jena. Atsevišķos gadījumos šāda valūtu proporcija ir tikusi mainīta: gada beigās ieguldījumi ASV dolāros bija 4,5%, eiro un Lielbritānijas mārciņās attiecīgi - 4,3% un 4,0%, bet ieguldījumi jenās netika veikti.

Kopējie ieguldījumi ārvalstu valūtās bija 12,7% no plāna aktīviem, kas ir ievērojami mazāk kā likumā atļautie 30%.

Likviditātes risks ir iespēja noteiktā laika periodā ar minimāliem izdevumiem realizēt kādu no Plāna aktīviem, lai nodrošinātu Plāna daļu dzēšanu.

Pārskata gads bija pirmais darbības gads ieguldījumu Plānam Stabilitāte. Pārskata gadā bija vērojams straujš plāna aktīvu pieaugums, pateicoties jaunu dalībnieku piesaistei. Kopējās iemaksas plānā gada laikā ir bijušas 1 028 488.85 LVL, bet izmaksas no plāna - tikai 20 498.72 LVL.

Plāna likviditāte tiek nodrošināta, turot daļu no plāna līdzekļiem norēķinu kontā (gada beigās - 1% no kopējiem plāna līdzekļiem), kā arī ieguldot ātri pārdodamos vērtspapīros, piem., LR parādzīmēs (38% no kopējiem plāna līdzekļiem).

3. Finanšu ieguldījumi

Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri

	2003 LVL
Latvijas Republikas valsts parādzīmes un obligācijas	388 971.24
Lielbritānijas valsts obligācijas	26 707.88
Kopā:	415 679.12
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	40,41

Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri uz 2003. gada 31. decembri ir sekojoši:

Ieguldījums	Dzēšanas datums	Skaits	Iegādes vērtība LVL	Ieguldījuma vērtība LVL	% no plāna neto aktīviem
Vērtspapīri, kuri ir pieejami pārdošanai					
Latvijas valsts parādzīmes	2004. gada 7. maijs	500	49 222.36	49 435.00	4,81
Latvijas valsts parādzīmes	2004. gada 24. septembris	100	9 672.06	9 753.00	0,95
Latvijas valsts obligācijas	2005. gada 24. marts	1 290	142 139.05	140 356.30	13,64
Latvijas valsts obligācijas	2006. gada 26. janvāris	300	33 657.58	33 457.71	3,25
Latvijas valsts obligācijas	2007. gada 8. maijs	500	45 356.71	45 439.18	4,41
Latvijas valsts obligācijas	2013. gada 14. februāris	1 056	108 328.72	110 530.05	10,75
Lielbritānijas valsts obligācijas	2008. gada 7. marts	27	25 690.86	26 707.88	2,60
Kopā:			414 067.34	415 679.12	40,41

Komerccabiedrību parāda vērtspapīri

	2003 LVL
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	212 587.93
Kopā:	212 587.93
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	20,67

Komerccabiedrību parāda vērtspapīri 2003. gada 31. decembrī ir sekojoši:

Ieguldījums	Dzēšanas datums	Skaits	Iegādes vērtība LVL	Ieguldījuma vērtība LVL	% no plāna neto aktīviem
Vērtspapīri, kuri ir pieejami pārdošanai					
A/s Latvijas Unibanka	2005. gada 28. janvāris	440	46 255.57	46 355.96	4,51
Nordic Investment Bank	2007. gada 25. jūlijs	50	50 365.90	51 239.93	4,98
A/s Latvijas Hipotēku un zemes bankas ķīlu zīmes	2006. gada 15. augusts	100	10 698.75	10 704.75	1,04
PGNiG Finance BV (garantē Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo)	2006. gada 30. oktobris	29	20 047.73	20 404.74	1,99
Mobile TeleSystems Finance SA (garantē "Мобильные ТелеСистемы")	2008. gada 30. janvāris	15	9 464.70	9 149.87	0,89
ОАО "Газпром" (daļība aizdevumā, emitents Salomon Brothers AG)	2007. gada 25. aprīlis	15	9 271.24	9 074.81	0,88
TPSA Finance BV (garantē Telekomunikacja Polska)	2008. gada 10. decembris	19	12 287.50	11 655.42	1,13
Deutsche Telekom International Finance BV (garantē Deutsche Telekom AG)	2005. gada 15. jūnijs	14	14 084.83	13 982.26	1,36
Bayer AG	2007. gada 10. aprīlis	32	22 483.82	23 589.30	2,29
ОАО "Внешторгбанк" (daļība aizdevumā, emitents VTB Capital SA)	2008. gada 11. decembris	300	16 456.76	16 430.90	1,60
Kopā:			211 416.80	212 587.93	20,67

Termiņnoguldījumi kredītiestādēs

	2003 LVL
Termiņnoguldījumi, pamatsumma	384 500.00
Uzkrātie procenti	9 038.78
Kopā:	393 538.78
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	38,26

Termiņnoguldījumu sadalījums uz 2003. gada 31. decembri

Banka	Dzēšanas termiņš	Termiņnoguldījums	Pamatsumma	Uzkrātie procenti
A/s LHZB*	2004. gada 16. janvāris	10 511.22	10 000.00	511,22
A/s LHZB	2004. gada 23. janvāris	2 625.58	2 500.00	125,58
A/s LHZB	2004. gada 12. februāris	3 140.89	3 000.00	140,89
A/s LHZB	2004. gada 28. februāris	3 133.83	3 000.00	133,83
A/s LHZB	2004. gada 14. marts	5 205.28	5 000.00	205,28
A/s LHZB	2005. gada 9. janvāris	5 261.56	5 000.00	261,56
A/s LHZB	2005. gada 1. aprīlis	4 153.93	4 000.00	153,93
A/s LHZB	2005. gada 29. aprīlis	4 137.91	4 000.00	137,91
A/s LHZB	2005. gada 14. jūlijs	5 124.50	5 000.00	124,50
A/s LHZB	2005. gada 16. jūlijs	5 123.00	5 000.00	123,00
A/s LHZB	2005. gada 12. maijs	10 036.00	10 000.00	36,00
A/s LHZB	2005. gada 18. septembris	15 204.00	15 000.00	204,00
A/s LHZB	2005. gada 16. oktobris	10 095.83	10 000.00	95,83
A/s LHZB	2005. gada 8. decembris	5 014.67	5 000.00	14,67
A/s LHZB	2006. gada 22. maijs	7 008.20	7 000.00	8,20
A/s Parekss banka	2004. gada 21. janvāris	15 639.20	15 000.00	639,20
A/s Parekss banka	2004. gada 12. februāris	5 200.97	5 000.00	200,97
A/s Parekss banka	2004. gada 1. marts	3 115.14	3 000.00	115,14
A/s Parekss banka	2004. gada 15. marts	5 180.81	5 000.00	180,81
A/s Parekss banka	2005. gada 17. jūlijs	20 432.96	20 000.00	432,96
A/s Parekss banka	2005. gada 31. oktobris	20 156.60	20 000.00	156,60
A/s Parekss banka	2005. gada 8. decembris	20 058.08	20 000.00	58,08
A/s Parekss banka	2006. gada 20. jūlijs	10 182.09	10 000.00	182,09
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 13. janvāris	5 238.68	5 000.00	238,68
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 16. janvāris	10 473.30	10 000.00	473,30
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 23. janvāris	2 613.94	2 500.00	113,94
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 11. februāris	3 128.76	3 000.00	128,76
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 27. februāris	3 122.38	3 000.00	122,38
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 18. marts	5 181.48	5 000.00	181,48
A/sNord/LB Latvija	2004. gada 1. aprīlis	4 138.13	4 000.00	138,13
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 25. aprīlis	4 134.79	4 000.00	134,79
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 12. maijs	5 018.79	5 000.00	18,79
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 20. jūnijs	10 272.47	10 000.00	272,47
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 19. augusts	10 178.05	10 000.00	178,05
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 29. septembris	10 121.03	10 000.00	121,03
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 17. oktobris	10 100.21	10 000.00	100,21
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 4. novembris	10 071.34	10 000.00	71,34
A/sNord/LB Latvija	2005. gada 8. decembris	5 015.44	5 000.00	15,44
A/s Unibanka	2004. gada 24. janvāris	2 627.96	2 500.00	127,96
A/s Unibanka	2004. gada 20. janvāris	10 514.85	10 000.00	514,85
A/s Unibanka	2005. gada 10. janvāris	5 259.58	5 000.00	259,58
A/s Unibanka	2005. gada 12. maijs	5 017.69	5 000.00	17,69
A/s Unibanka	2005. gada 2. maijs	4 147.19	4 000.00	147,19
A/s Unibanka	2005. gada 29. septembris	15 177.02	15 000.00	177,02
A/s Unibanka	2005. gada 17. oktobris	10 097.63	10 000.00	97,63
A/s Unibanka	2006. gada 13. marts	11 483.79	11 000.00	483,79
A/s Unibanka	2006. gada 3. aprīlis	4 164.29	4 000.00	164,29
A/s Unibanka	2007. gada 5. novembris	10 070.90	10 000.00	70,90
A/s Unibanka	2008. gada 11. jūnijs	10 299.82	10 000.00	299,82
A/s Unibanka	2008. gada 16. jūlijs	5 111.85	5 000.00	111,85
A/s Unibanka	2008. gada 5. decembris	5 015.17	5 000.00	15,17
Kopā:		393 538.78	384 500.00	9 038,78

*A/s Latvijas Hipotēku un zemes banka

4. Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm

Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm uz 2003. gada 31. decembri sastāv no prasībām uz pieprasījumu pret Plāna Turētājbanku a/s "Hansabanka".

5. Pārējās saistības

	2003 LVL
Komisija Līdzekļu pārvaldītājam	871.65
Komisija Turētājbankai	156.89
Pārējas komisijas	19.00
Kopā:	1 047.54

6. Informācija par aktīvu un saistību pārskata posteņu kustību pārskata gadā

Tabulā atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta latos (LVL).

Postenis	Sākotnējā vērtība	Palielinājums pārskata gadā	Samazinājums pārskata gadā	Pārvērtēšanas summa pārskata gadā	Atlikums pārskata gada beigās
1.	2.	3.	4.	5.	6=2+3+4+5
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	-	1 444 917.74	(1 437 012.82)	-	7 904.92
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	-	554 830.36	(102 328.76)	(36 822.48)	415 679.12
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	-	224 813.83	(32 126.02)	19 900.12	212 587.93
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	-	484 662.54	(91 123.76)	-	393 538.78
Pārējās saistības	-	6 736.43	(5 688.89)	-	1 047.54

7. Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām

Plāna ieguldījumu valūtu struktūra 2003. gada 31. decembrī (LVL izteiksmē) ir šāda:

Postenis	LVL	EUR	USD	GBP
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	7 904.92	-	-	-
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	388 971.24	-	-	26 707.88
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	108 300.64	43 994.04	46 310.99	13 982.26
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	393 538.78	-	-	-
Pārējās saistības	(1 047.54)	-	-	-
Kopā	897 668.04	43 994.04	46 310.99	40 690.14
% no Plāna neto aktīviem	87,27	4,28	4,50	3,95

8. Plāna aktīvu un saistību termiņstruktūra (likviditāte)

Tabulā atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta latos (LVL).
Plāna aktīvu un saistību termiņstruktūra 2003. gada 31. decembrī ir sekojoša:

Postenis	līdz 1 mēn.	1 līdz 3 mēn.	3 līdz 6 mēn.	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadiem	5 un vairāk gadi
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	7 904.92	-	-	-	-	-
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	-	-	49 435.00	9 753.00	329 783.24	26 707.88
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	-	-	-	-	184 501.61	28 086.32
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	54 991.20	24 929.54	4 138.13	20 167.18	273 901.06	15 411.67
Pārējās saistības	(1 047.54)	-	-	-	-	-
Kopā:	61 848.58	24 929.54	53 573.13	29 920.18	788 185.91	70 205.87
% no neto aktīviem	6,01	2,42	5,21	2,91	76,62	6,83

9. Plāna aktīvu ģeogrāfiskais izvietojums

Plāna aktīvu ģeogrāfiskais izvietojums parāda vērtspapīriem noteikts pēc tās institūcijas izcelsmes valsts, kura saskaņā ar emisijas prospektu uzņemas parādu dzēšanas saistības. Termiņnoguldījumiem kredītiestādēs ģeogrāfiskais izvietojums noteikts pēc kredītiestādes reģistrācijas vietas.

Plāna ieguldījumu ģeogrāfiskais izvietojums 2003. gada 31. decembrī ir sekojošs:

Ģeogrāfiskais reģions	2003 LVL izteiksmē	% no Plāna neto aktīviem
Latvija	847 475.64	82.30
OECD valstīs kopā	147 579.53	14.33
Lielbritānija	26 707.88	2.59
Vācija	37 571.56	3.65
Polija	32 060.16	3.11
Starptautiskas finanšu institūcijas	51 239.93	4.98
Pārējās valstīs kopā	34 655.58	3.37
Krievija	34 655.58	3.37
Kopā:	1 029 710.75	100.00

10. Vērtspapīru klasifikācija

Saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja Valdes lēmumu, visi pensiju plāna parāda vērtspapīri tiek klasificēti kā pieejami pārdošanai.

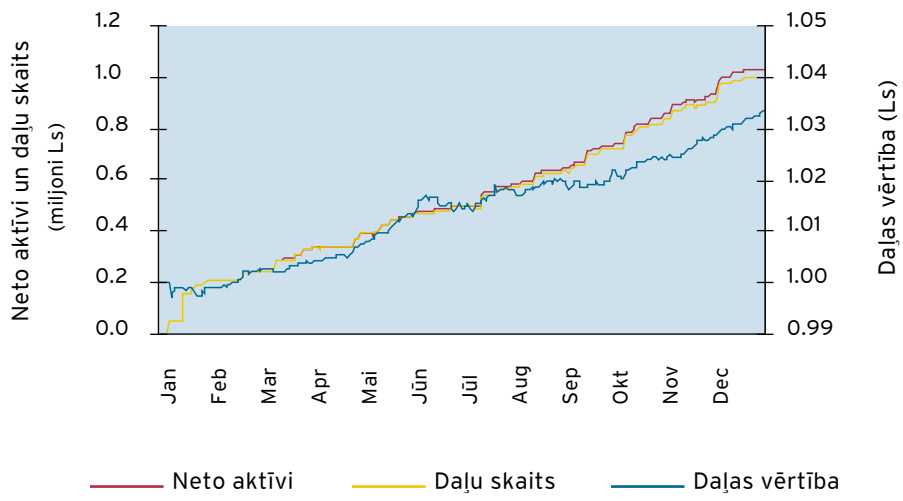
11. Nodokļi

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Valsts fondēto pensiju likums" Plāns nav juridiska persona. Pārskata gadā no Plāna līdzekļiem nodokļi netika maksāti.

12. Plāna aktīvu ieķīlāšana un apgrūtinājumi

Uz pārskata gada beigām Plāna aktīvi nav ieķīlāti vai citādi apgrūtināti.

13. Plāna neto aktīvu, plāna daļu skaita un daļas vērtības dinamika

Dinamika

2003. gada pārskats, kas sagatavots saskaņā ar
Starptautiskajiem Finanšu ziņošanas standartiem
un Latvijas likumdošanas prasībām

Informācija par plānu

Plāna nosaukums	Hansa pensiju ieguldījumu plāns "Dinamika"
Līdzekļu pārvaldītājs	Ieguldījumu sabiedrība "Hansa Fondi" Reģistrācijas numurs komercreģistrā : 40003337582 Licence ieguldījumu sabiedrību darbībai Nr. 2 izsniegta 1999. gada 13. aprīlī Licence Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldei izsniegta 2002. gada 21. jūnijā Adrese: Kaļķu iela 26 Rīga, LV-1050 Latvija
Turētājbanka	a/s "Hansabanka" Reģistrācijas numurs: 000307476 Adrese: Kaļķu iela 26 Rīga, LV-1050 Latvija
Pārskata gads	2003. gada 1. janvāris - 2003. gada 31. decembris
Revidents	Deloitte & Touche Audits SIA Licences Nr. 43 Bīskapa gāte 2, Rīga, LV-1050, Latvija Marija Rubcova Zvērināta revidente Sertifikāts Nr. 54 Personas kods: 020655-13069

Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums

Hansa pensiju ieguldījumu plāna "Dinamika" līdzekļu pārvaldītājs ir ieguldījumu sabiedrība "Hansa Fondi", kuras adrese ir Kaļķu iela 26, Rīga, LV 1050, Latvija. "Hansa Fondi" dibināta 1997. gada 17. martā. Vienotais reģistrācijas numurs komercreģistrā 40003337582. Licence valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai izsniegta 2002. gada 21. jūnijā.

"Hansa Fondi" valdes locekļi ir Raimonds Vesers (valdes priekšsēdētājs), Kristiāns Miķelsons un Jānis Mūrmanis. Līdzekļu pārvaldītāja valde tieši nepiedalās ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldē. Attiecībā uz ieguldījumu plānu valde tieši veic šādas darbības: apstiprina ieguldījumu plāna pārskatus, apliecina prospektā ietvertās informācijas patiesumu un iecel ieguldījumu plāna pārvaldnieku.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieks ir Kristiāns Miķelsons. Pārvaldnieks ir persona, kas veic darījumus ar ieguldījumu plāna līdzekļiem. Pārvaldniekam ir jāievēro ieguldījumu plāna ieguldījumu politika un ieguldījumu ierobežojumi. Veicot ieguldījumus, ieguldījumu plāna pārvaldniekam ir pienākums iegūt pietiekamu informāciju par potenciālajiem vai iegūtajiem ieguldījumu objektiem, kā arī uzraudzīt to personu finansiālo un ekonomisko situāciju stāvokli, kuru emitētajos vērtspapīros tiks vai ir tikuši ieguldīti ieguldījumu plāna līdzekļi. Pārvaldniekam ir tiesības brīvi rīkoties ar ieguldījumu plāna līdzekļiem - izvēlēties sadalījumu pa vērtspapīru veidiem un ģeogrāfiskajiem reģioniem, noteikt ieguldījumu objektus un ieguldījumu termiņus, izmantot finanšu instrumentus riska samazināšanai, utt. - tiktāl, cik tiek ievērotas valsts fondēto pensiju likumā un ieguldījumu plāna prospektā noteiktās prasības.

Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanas raksturojošo rādītāju novērtējums

Ieguldījumu plāna neto aktīvu vērtība un daļas vērtība

"Dinamika" sāka darbību 7. janvārī, kad no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) tika saņemta pirmā iemaksa, - Ls 312 116,55. Gada beigās "Dinamikas" neto aktīvu apjoms sasniedza Ls 6 090 861,93. Plāna dalībnieku skaits gada beigās sasniedza 95 724 (50 857 sievietes un 44 867 vīrieši). "Dinamika" ir lielākais privāto pārvaldītāju ieguldījumu plāns, tā aktīvi sastāda 24% no visiem valsts fondēto pensiju shēmas aktīviem. Piesaistītais apjoms dod mums iespējas efektīvāk veikt nepieciešamos ieguldījumus.

Darbību sākot, plāna daļas vērtība tika noteikta viens lats. No darbības sākuma tā pieaugusi līdz Ls 1,0465251, jeb par 4,65 procentiem.

Ieguldījumu politika

Plāna ieguldījumu politika ir sabalansēta, jo plāna līdzekļi tiek ieguldīti finanšu instrumentos ar fiksētu ienākumu un arī akcijās. Ne mazāk kā 70% no plāna līdzekļiem tiek ieguldīti fiksētā ienākuma vērtspapīros vai banku depozītos un ne vairāk kā 30% akcijās. Ārvalstu valūtās var ieguldīt ne vairāk kā 30% no plāna līdzekļiem.

Ieguldījumu stratēģija un ieguldījumu portfeļa struktūra

Aizvadītajā gadā tika īstenota droša ieguldīšanas stratēģija, kuras mērķis ir, lieki neriskējot, sasniegt stabilu vērtības pieaugumu. Akcijās tika ieguldīts līdz 4% no plāna aktīviem, šādi samazinot risku, ka plāna daļas vērtība gada laikā kritīsies zem sākotnējās vērtības. Ieguldījumu sadalījums gada griezumā aptuveni atbilst ieguldījumu sadalījumam gada beigās: 40% Latvijas valsts obligācijas, 31% termiņnoguldījumi bankās, 25% citas obligācijas un 4% akcijas.

Situācijas finanšu tirgos un atsevišķu ieguldījumu veidu ienesīguma novērtējums

Pārskata gadā Latvijas valsts obligāciju tirgū samazinājās vidēja termiņa procentu likmes. Likmei samazinoties, pieaug obligācijas cena, līdz ar to gada laikā ienākums no šīm obligācijām bija augstāks nekā ienesīguma likme gada sākumā.

Dzēšanas termiņš	Ienesīguma likme* 27.12.2002	Ienesīguma likme* 30.12.2003	Ienesīgums gada laikā
24.03.2005	4,65%	3,70%	5,6%
26.01.2006	4,85%	4,00%	6,2%
08.05.2007	4,85%	4,05%	7,3%
14.02.2013	-	5,10%	-

* - RFB kotētā pirkšanas likme

Latu procentu likmes ietekmē notikumi ārvalstīs - procentu likmju izmaiņas lata piesaistes valūtās (t.s. SDR grozs), un notikumi Latvijā (Latvijas bankas politika, valdības finanšu politika un ekonomikas tendences). Valsts vērtspapīru procentu likmes SDR groza valūtās gada laikā ir nedaudz pieaugušas, piemēram eiro piecu gadu likme mainījās no 3,40% uz 3,50%. Šo pieaugumu atsvēra likmju kritums, ko izraisīja Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai un ar to saistītā ekonomiskās darbības riska pakāpes samazināšanās. Latvijas banka noteica, ka, sākot ar 2005. gadu, lata maiņas kurss pret eiro būs fiksēts. Līdz ar to latu procentu likmes kļūs arvien ciešāk saistītas ar eiro procentu likmēm. Šogad starpība starp Latvijas un Vācijas valsts obligāciju vidēja termiņa procentu likmēm samazinājās par 0,5 procentpunktiem. Februārī pirmo reizi tika emitētas Latvijas valsts 10 gadu obligācijas, to ienesīguma likme pirmajā izsolē bija 5,19%.

Izdevīgas vidēja termiņa latu ieguldījumu iespējas bija Latvijas komercbankās, jo konkurence to starpā notur depozītu likmes relatīvi augstā līmenī salīdzinot ar valsts obligācijām, turklāt latu depozītu likmes samazinājās lēnāk nekā valsts obligāciju likmes.

Komerccabiedrību obligāciju tirgus Latvijā ir neliels. Publiskā apgrozībā ir Nordic Investment Bank, Unibankas un Hipotēku bankas obligācijas. Šo vērtspapīru ienesīgums līdz dzēšanai ir augstāks nekā valsts obligācijām, taču darījumi ar tiem notiek reti, un pastāv liela atšķirība starp pirkšanas un pārdošanas cenām.

Neliela daļa portfeļa tiek ieguldīta Polijas un Krievijas komerccabiedrību obligācijās. Šie ieguldījumi dod augstu ienesīgumu pie samērīga riska. Turklāt minēto vērtspapīru ienesīgums nav pārlietu atkarīgs no ekonomiskās situācijas citur pasaulē.

Baltijas akciju tirgū bija straujš cenu kāpums. Hansapank akcijas cena pieauga par 34%, Eesti Telekom par 13% un Lietuvas Telekom par 61%. Plāna ieguldījumi Baltijas akciju tirgū deva labu peļņu. Straujā tempā pieauga arī akciju tirgi citur pasaulē, balstoties uz optimistiskām uzņēmumu peļņas pieauguma prognozēm.

Ieguldījumu plāna ienesīgums

Darbību sākot, plāna daļas vērtība tika noteikta viens lats. No darbības sākuma tā pieaugusi līdz Ls 1.0465251, jeb par 4,65 procentiem. Izsakot to standartizētā gada procentu likmē¹, plāna ienesīgums ir 4,68 gada procenti.

Plāna ienesīgums ceturkšņu griezumā bija šāds:

	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
Periodā	0,6%	1,9%	0,8%	1,3%
Gada procentu likme	2,3%	7,7%	3,2%	5,2%

Administratīvo izdevumu novērtējums

No ieguldījumu plāna aktīviem tika segta atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam un turētājbankai, kā arī citas izmaksas, kas saistītas ar plāna darbību. Šo izmaksu kopējais apjoms pārskata gadā bija Ls 53 869.26 jeb 1,65% gadā no plāna vidējiem aktīviem. Izmaksu sadalījums ir šāds: Ls 47 831.61 līdzekļu pārvaldītājam, Ls 5 993.70 turētājbankai un Ls 43.95 citi izdevumi (komisijas par vērtspapīru darījumiem, naudas pārvedumiem un konta uzturēšanu). Faktiskās izmaksas bijušas mazākas par plāna prospektā noteikto maksimālo apmēru 1,93% gadā.

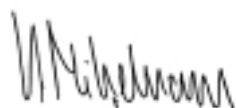
Informācija par jebkādiem svarīgiem notikumiem kopš pārskata perioda beigām līdz gada pārskata apstiprināšanas dienai

Kopš pārskata perioda beigām līdz gada pārskata apstiprināšanas dienai nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas ir nozīmīgi ieguldījumu plāna finansiālā stāvokļa un tā darbības rezultātu izpratnei.

Turpmākās ieguldījumu plāna attīstības prognozes

Nākamā gada laikā, saglabājoties labvēlīgām ekonomikas attīstības tendencēm plānojam palielināt akciju īpatsvaru ieguldījumu portfelī. Sagaidām stabilu ienākumu no ieguldījumiem Latvijas valsts vērtspapīros. Tomēr iespējams, ka tas būs zemāks nekā aizvadītajā gadā, jo likmju turpmāka krituma varbūtība ir zema.

2004. gada 19. martā

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

¹ Atbilstoši FKTK noteikumiem, izmantota ACT/360 metode

Paziņojums par līdzekļu pārvaldītāja valdes atbildību

2004. gada 19. martā

Sabiedrības valdei ir pienākums saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām sagatavot finanšu pārskatus, kas skaidri un patiesi atspoguļo plāna finansiālo stāvokli pārskata gada beigās, kā arī pārskata gada darbības rezultātus.

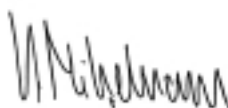
Sabiedrības valde atbild par atbilstošas uzskaites kārtošānu, par ieguldījumu plāna līdzekļu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas darbības novēršanu.

Sabiedrības valde apstiprina, ka no 23. līdz 32. lappusei iekļautais finanšu pārskats par 2003. gadu, sagatavots saskaņā ar konsekventi lietotiem Starptautiskajiem finanšu ziņošanas standartiem, Latvijas likumdošanas prasībām un valdes lēmumi un pieņēmumi par finanšu pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

Sabiedrības Valdes vārdā:

Raimonds Vesers
IS "Hansa Fondi" Valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Turētājbankas ziņojums

Nr. 314TN00-005A
Rīgā, 2004. gada 22. janvārī

Turētājbankas ziņojums par laika periodu no 2003. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 31. decembrim

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Valsts fondēto pensiju likums" un Turētājbankas līgumu, kas noslēgts 2002. gada 9. augustā, a/s "Hansabanka", dibināta 08.05.1992., veic ieguldījumu sabiedrības "Hansa fondi" pārvaldītā ieguldījumu plāna "Dinamika" (turpmāk - Plāns) Turētājbankas pienākumus.

Galvenie a/s "Hansabanka" pienākumi saskaņā ar augstāk minēto līgumu ir sekojoši:

- veikt norēķinus ar naudas līdzekļiem, saņemt un pārvest vērtspapīrus, nodrošināt vērtspapīru un cita īpašuma drošu glabāšanu saskaņā ar Turētājbankas līgumu;
- saskaņā ar Turētājbankas līgumu un tiesību aktiem veikt operācijas ar Plāna līdzekļiem uz līdzekļu pārvaldītāja rīkojuma pamata, iepriekš pārliecinoties par dotā rīkojuma atbilstību tiesību aktu prasībām;
- atvērt norēķinu un vērtspapīru kontus, kuros tiek ieskaitīti Plāna līdzekļi un veikt Plāna līdzekļu glabāšanu saskaņā ar Likumu un Turētājbankas līgumu.

Saskaņā ar noslēgto Turētājbankas līgumu Turētājbanka un līdzekļu pārvaldītājs ir solidāri atbildīgi par Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem nodarītajiem zaudējumiem, ja Turētājbanka devusi piekrišanu darījumam, kas neatbilst tiesību aktu, Turētājbankas līguma vai Plāna prospekta noteikumiem, vai nav iesniegusi pretenziju par to pārkāpumu, kā arī Turētājbankai ir pienākums pilnā apmērā atlīdzināt Līdzekļu pārvaldītājam visus zaudējumus, kas radušies gadījumā, ja Turētājbanka ar nolūku pārkāpusi tiesību aktu vai Turētājbankas līguma noteikumus vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus.

Nemot vērā a/s "Hansabanka" rīcībā esošās ziņas, ko sniedzis Plāna līdzekļu pārvaldītājs IS "Hansa Fondi", a/s "Hansabanka" uzskata, ka:

- 1) Plāna manta tiek glabāta atbilstoši "Valsts fondēto pensiju likums" prasībām;
- 2) Plāna vērtības aprēķināšana atbilst likumā "Valsts fondēto pensiju likums", Plāna pārvaldes nolikumā un Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumos noteiktajai kārtībai;
- 3) Fonda pārvaldnieka rīkojumi, kas iesniegti laika posmā no 08.01.2003. līdz 31.12.2003. par darījumiem ar Plāna mantu, atbilst likuma "Valsts fondēto pensiju likums", Plāna prospekta, pārvaldīšanas līguma un Turētājbankas līguma prasībām.

Ar cieņu,

Anrijs Čeksters
Trasta nodaļas vērtspapīru speciālists
Tālr. 7024142

Revidentu ziņojums

Deloitte.

Fonda pārvaldniekam ieguldījumu sabiedrībai "Hansa Fondi":

Mēs esam veikuši Valsts fondētā pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna "Dinamika" ("Plāns") klāt pievienoto 2003. gada finanšu pārskatu revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver Plāna 2003. gada 31. decembra aktīvu un saistību pārskatu, kā arī ienākumu un izdevumu pārskatu, neto aktīvu kustības pārskatu un ieguldījumu portfeļa pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Plāna vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz veikto revīziju, izsakām par šiem finanšu pārskatiem.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāplāno un jāveic revīzija tā, lai gūtu ticamu apstiprinājumu tam, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos uzrādīto summu un to apstiprinošo dokumentu pārbaudi, kas tiek veikta pēc izlases metodes. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un vadības veikto aprēķinu novērtēšanu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu saturu izvērtējumu. Mēs uzskatām, ka veiktā revīzija dod nepieciešamo pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

Pēc mūsu domām, iepriekš minētie finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Plāna finansiālo stāvokli uz 2003. gada 31. decembri, kā arī par tā darbības rezultātiem par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī, un atbilst Starptautiskajiem Finanšu Ziņošanas Standartiem un Latvijas likumdošanas prasībām.

Deloitte & Touche Audits SIA
Licences Nr. 43

Ian Dent
Direktors
Personas kods: 051262-14673

Marija Rubcova
Zvērināta revidente
Sertifikāta Nr. 54
Personas kods: 020655-13069

Rīga, Latvija
2004. gada 19. martā

Finanšu pārskati

Aktīvu un saistību pārskats uz 2003. gada 31. decembri

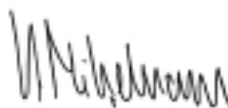
	Pielikumi	2003 LVL
Aktīvi		
Finanšu ieguldījumi	3	6 096 767.49
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	4	2 256.20
Kopā aktīvi		6 099 023.69
Saistības		
Pārējās saistības	5	(8 161.76)
Kopā saistības		(8 161.76)
Neto aktīvi		6 090 861.93

Pielikumi no 25. līdz 32. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Ienākumu un izdevumu pārskats par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

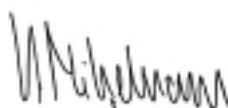
	2003 LVL
Ienākumi	
Procentu ienākumi par prasībām pret kredītiestādēm	51 255.28
Procentu ienākumi par parāda vērtspapīriem	66 474.43
Dividendes	1 235.76
Kopā ienākumi	118 965.47
Izdevumi	
Atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam	(47 831.61)
Atlīdzība Turētājbankai	(5 993.70)
Citi izdevumi	(43.95)
Kopā izdevumi	(53 869.26)
Ieguldījumu vērtības pieaugums	
Pārskata gada ienākumi no ieguldījumu pārdošanas	447 469.58
Pārskata gadā pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība	(437 428.10)
Realizētā ieguldījumu pārdošanas peļņa	10 041.48
Nerealizētais ieguldījumu vērtības pieaugums	83 838.17
Kopā	93 879.65
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas peļņa	1 650.88
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums	160 626.74

Pielikumi no 25. līdz 32. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Neto aktīvu kustības pārskats par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

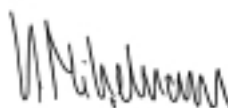
	2003 LVL
Neto aktīvi pārskata gada sākumā	-
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu pieaugums	160 626.74
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas	5 980 315.45
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās un izmaksājamās naudas summas	(50 080.26)
Neto aktīvu pieaugums pārskata periodā	6 090 861.93
Neto aktīvi pārskata gada beigās	6 090 861.93
Ieguldījuma Plāna daļu skaits pārskata gada sākumā	-
Ieguldījuma Plāna daļu skaits pārskata gada beigās	5 820 082.1649017
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu plāna daļu pārskata gada sākumā	1.00
Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu Plāna daļu pārskata gada beigās	1.0465251

Pielikumi no 25. līdz 32. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Ieguldījumu portfeļa pārskats par gadu, kas noslēdzās 2003. gada 31. decembrī

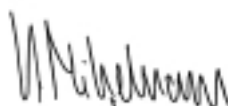
	Pielikumi	2003 LVL
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	3	3 961 399.89
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri		2 964 837.34
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri		996 562.55
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	3	217 952.07
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	3	1 917 415.53
Kopā ieguldījumu portfelis		6 096 767.49

Pielikumi no 25. līdz 32. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2004. gada 19. martā finanšu pārskatus parakstīja:

Raimonds Vesers
IS "Hansa Fondi" valdes priekšsēdētājs

Kristiāns Miķelsons
Plāna pārvaldnieks
IS "Hansa Fondi" valdes loceklis

Finanšu pārskatu pielikumi par gadu, kas noslēdzas 2003. gada 31. decembrī

1. Svarīgāko grāmatvedības principu kopsavilkums

Pārskata sagatavošanas pamats

Plāna grāmatvedības uzskaitē tiek veikta saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību", Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumiem un Starptautiskajiem Finanšu ziņošanas standartiem.

Plāna finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz grāmatvedības sākotnējiem uzskaites datiem. Plāna aktīvu un saistību pārskats, ienākumu pārskats, neto aktīvu kustības pārskats un ieguldījumu portfeļa pārskats atspoguļo Plāna finansiālo stāvokli uz 2003. gada 31. decembri.

Finanšu pārskatos atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta Latvijas Republikas nacionālajā valūtā - latos (LVL).

Ieguldījuma plāna daļas vērtība tiek aprēķināta un noapaļota ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata. Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība tiek izteikta latos un noapaļota ar precizitāti līdz četrām zīmēm aiz komata. Plāna daļu skaits tiek aprēķināts un noapaļots ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Peļņa vai zaudējumi, kas radušies, Plāna aktīvus un saistības ārvalstu valūtās pārrēķinot latos, ietverti Plāna ieguldījumu vērtības pieauguma pārskatā.

Grāmatvedības uzskaites principi

Nosakot Plāna vērtību tiek ievēroti sekojoši vispārīgie principi:

- 1) darbības turpināšanas princips - pieņemot, ka ieguldījumu plāns darbosies arī turpmāk;
- 2) saskaņotības vai pastāvīguma princips - nemainot ieguldījumu plāna līdzekļu vērtības noteikšanas metodes;
- 3) piesardzības princips - novērtēšanu visos gadījumos veicot ar pienācīgu piesardzību;
- 4) uzkrāšanas princips - nosakot ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību, tiek ņemti vērā visi ieguldījumu plānam piekritīgie ieņēmumi un izdevumi neatkarīgi no to saņemšanas vai maksājuma datuma un atbilstoši to uzkrātajam apjomam līdz ieguldījumu plāna vērtības noteikšanas brīdim;
- 5) būtiskuma princips - atspoguļojot visu būtisko informāciju par darījumiem un notikumiem ieguldījumu plāna vērtības noteikšanas brīdī.

Plāna ieguldījumu novērtēšana

Parāda vērtspapīru vērtības noteikšana

Ieguldījumi parāda vērtspapīros (gan ar fiksētu, gan ar mainīgu ienesīgumu) var tikt klasificēti kā ieguldījumi, kuri ir pieejami pārdošanai vai kā ieguldījumi, kuri tiek turēti līdz to termiņa beigām.

Vērtspapīru, kuri ir klasificēti kā pieejami pārdošanai, patiesā vērtība tiek noteikta kā pēdējā pieejamā kotētā šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cena attiecīgajā biržā.

Ja vērtspapīri netiek kotēti biržā vai arī, ja kopš to pēdējās kotācijas attiecīgajā biržā ir pagājušas 5 darba dienas, tad to patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot tirgus dalībnieku kotētās šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cenas.

Ja vērtspapīru patieso vērtību nav iespējams noteikt augstāk minētajā kārtībā, tad noteikšana tiek veikta, izmantojot biržā vai tirgus dalībnieku kotētās pirkšanas (bid -angļu val.) cenas tādiem vērtspapīriem, kuriem ir līdzīgi starptautisko reitingu aģentūru piešķirtie reitingi. Par līdzīgiem tiek uzskatīti dažādu reitingu aģentūru skalu atbilstošie reitingi, kas neatšķiras vairāk kā par vienu pakāpi.

Informācijas avoti ir Rīgas Fondu birža, Reuter, Bloomberg, nozīmīgākie tirgus dalībnieki, kā arī citi informācijas avoti. Ja vērtspapīru, kuri ir klasificēti kā pieejami pārdošanai, patieso vērtību nevar ticami novērtēt augstāk aprakstītajā kārtībā, tad tie tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvās procentu likmes metodi.

Kapitāla vērtspapīru vērtības noteikšana

Ieguldījumi kapitāla vērtspapīros tiek klasificēti kā ieguldījumi, kuri ir pieejami pārdošanai. Patiesā vērtība tiek noteikta kā pēdējā pieejamā kotētā šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cena attiecīgajā biržā.

Ja vērtspapīri netiek kotēti biržā vai arī, ja kopš to pēdējās kotācijas attiecīgajā biržā ir pagājušas 5 darba dienas, tad to patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot tirgus dalībnieku kotētās šo vērtspapīru pirkšanas (bid -angļu val.) cenas.

Informācijas avoti ir Rīgas Fondu birža, citas fondu biržas, Reuter, Bloomberg, nozīmīgākie tirgus dalībnieki, kā arī citi informācijas avoti.

Vērtības noteikšana noguldījumiem kredītiestādēs

Noguldījumi kredītiestādēs sākotnēji tiek novērtēti pēc noguldītās summas. Turpmāk noguldītā summa katru dienu tiek palielināta par uzkrāto procentu summu. Ja noguldījuma līgumā ir paredzēta uzkrāto procentu izmaksa pa daļām, tad dienā, kad tiek saņemti uzkrātie procenti, noguldītā summa tiek samazināta par saņemto procentu summu.

Ārvalstu valūtas

Plāna manta, ja tā nominēta ārvalstu valūtā, tiek pārrēķināta latos, ņemot par pamatu Latvijas Bankas ārvalstu valūtu kursu vērtības aprēķināšanas dienā.

2003. gada 31. decembrī tiek izmantoti šādi ārvalstu valūtas kursi:

1 EEK =	0.0431 LVL
1 EUR =	0.674 LVL
1 USD =	0.541 LVL
1 GBP =	0.96 LVL
1 LTL =	0.195 LVL
100 HUF =	0.295 LVL

Ienākumu un izdevumu uzskaitē

Visi ienākumi un izdevumi tiek atspoguļoti, ievērojot uzkrāšanas principu.

Aktīvu un saistību pārskata posteņu atzīšana

Aktīvu pirkšana un pārdošana tiek uzskaitīta darījuma dienā.

2. Informācija par risku pārvaldīšanu

Riska pārvaldīšana pamatojas uz sabiedrības organizatorisko struktūru un katrai struktūrvienībai noteikto atbildību, pienākumiem un tiesībām. Ieguldījumu fondu un ieguldījumu Plānu līdzekļu pārvaldē sabiedrība ievēro likumos, normatīvajos aktos, kā arī Plāna prospektā noteiktās prasības attiecībā uz risku ierobežošanu. Lai nodrošinātu neatkarīgu un regulāru ieguldījumu objektu riska analīzi, sabiedrības valde ir izveidojusi Riska komiteju. Balstoties uz Riska komitejas veikto analīzi un ieteikumiem, valde pieņem attiecīgus lēmumus un informē sabiedrības darbiniekus par pieņemtajiem lēmumiem. Riskus novērtē ne retāk kā reizi gadā.

Kredītrisks ir darījuma partnera vai emitenta, kura vērtspapīros ir ieguldīti plāna līdzekļi, nespēja vai atteikšanās pildīt saistības. Lai ierobežotu darījumu partnera kredītrisku, tiek apstiprināti darījumu partneri, ar kuriem ir atļauts slēgt darījumus ar plānā esošajiem līdzekļiem. Plāna darījumu partnerus ir ieteikts izvēlēties no šādām Latvijā reģistrētām kredītiestādēm vai ārvalstu banku filiālēm - Hipotēku banka, Nordea Rīgas filiāle, Unibanka, Parekss banka, Hansabanka, kā arī Hansapank (Igaunija) un Hansabankas (Lietuva). Tiek izvēlēts partneris, kuram ir lielākā pieredze un kurš ir aktīvākais tirgus dalībnieks attiecīgajā tirgus sektorā. Vēl jāņem vērā darījumu slēgšanas ērtums, drošības naudas izvietojuma nepieciešamība, norēķinu ātrums un tamlīdzīgi faktori.

Emitentu kredītriska novērtēšanai praksē izmanto kredītreitingu aģentūru piešķirtos kredītreitingus. Jo augstāks kredītreitings, jo mazāka varbūtība, ka emitents nespēs pildīt savas saistības. Plāna termiņnoguldījumi tika izvietoti tikai Unibankā, Parekss bankā, Nord/LB bankā, Latvijas Hipotēku un zemes bankā un Hansabankā. Gada beigās 4,6% no plāna aktīviem bija ieguldīti tādu emitentu obligācijās, kuru reitings ir zemāks par investīciju klasi. Vidējais svērtais plāna fiksētā ienākuma ieguldījumu kredītreitings pārskata gada beigās bija A2 atbilstoši Moody's kredītreitingu skalai, kas atbilst investīciju kategorijai.

Procentu likmju risks. Palielinoties procentu likmēm, samazinās parādzīmju vērtība. Jo garāks ir parādzīmju atlikušais termiņš līdz dzēšanai, jo straujāka ir parādzīmju vērtības samazināšanās, ja procentu likmes pieaug. Plāna procentu likmju risku var novērtēt pēc ieguldījumu vidējā svērtā atlikušā termiņa līdz dzēšanai. "Dinamikai" šis rādītājs fiksētā ienākuma portfelim pārskata gada beigās bija 1055 dienas, jeb 2 gadi un nepilni vienpadsmit mēneši. Nozīmīgākais plāna ieguldījums, no procentu likmju riska viedokļa, ir LR desmit gadu obligācija (7,7% no Plāna aktīvu vērtības) ar atlikušo termiņu līdz dzēšanai, kas nedaudz pārsniedz 9 gadus.

Valūtas risks. Tas ir risks, ka, mainoties valūtu kursiem, to Plāna ieguldījumu, kuri veikti ārvalstu valūtās, vērtība var samazināties vai palielināties.

Lai mazinātu valūtas risku, Plāna ieguldījumi ārvalstu valūtās parasti tiek veikti atbilstoši valūtu proporcijām SDR grozā. SDR groza valūtas ir ASV dolārs, eiro, Lielbritānijas mārciņa un Japānas jena. Atsevišķos gadījumos valūtu proporcija ir tikusi mainīta: gada beigās ieguldījumi ASV dolāros bija 4,6% no plāna aktīviem; eiro 4,2% (ieskaitot Igaunijas un Lietuvas valūtas, kuru kurss pret eiro ir fiksēts); un Lielbritānijas mārciņās 1,4%. Vēl ir veikts ieguldījums Ungārijas forintos 0,4% apmērā.

Likviditātes risks ir iespēja noteiktā laika periodā ar minimāliem izdevumiem realizēt kādu no Plāna aktīviem, lai nodrošinātu Plāna daļu dzēšanu.

Aizvadītais gads bija pirmais Plāna darbības gads. Visā gada laikā noritēja straujš plāna aktīvu pieaugums, pateicoties jaunu dalībnieku piesaistei. Kopējās iemaksas Plānā gada laikā ir bijušas Ls 5.98 miljoni, bet izmaksas no Plāna - tikai Ls 0.05 miljoni. Plāna likviditāte tiek nodrošināta, turot daļu no Plāna līdzekļiem norēķinu kontā un ieguldot ātri realizējamos vērtspapīros.

Kapitāla vērtspapīru cenu risks. Kapitāla vērtspapīru vērtību ietekmē ieguldītāju vērtējums par emitenta komercdarbības rezultātiem nākotnē un ekonomikas pieauguma tempiem. Šis vērtējums var strauji mainīties, līdz arī Plāna aktīvu vērtība var pieaugt vai samazināties.

Šis risks tiek samazināts diversificējot ieguldījumu portfeli. Aizvadītajā gadā kapitāla vērtspapīros tika ieguldīta salīdzinoši neliela (3,6%) daļa no Plāna aktīviem, līdz ar to strauju Plāna aktīvu vērtības svārstību iespēja bija neliela.

3. Finanšu ieguldījumi

Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri

	2003 LVL
Latvijas Republikas valsts obligācijas	2 415 324.36
Vācijas valsts obligācijas	174 489.69
Lielbritānijas valsts obligācijas	163 214.84
Amerikas Savienoto Valstu valsts obligācijas	211 808.46
Kopā:	2 964 837.35
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	48,68

Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri uz 2003. gada 31. decembri ir sekojoši:

ieguldījums	Dzēšanas datums	Skaitis	legādes vērtība LVL	ieguldījuma vērtība LVL	% no plāna neto aktīviem
Vērtspapīri, kuri ir pieejami pārdošanai					
Latvijas valsts parādzīmes	2004. gada 24. septembris	2 530	246 688.20	246 750.90	4,05
Latvijas valsts obligācijas	2005. gada 24. marts	5 285	591 834.50	575 025.61	9,44
Latvijas valsts obligācijas	2006. gada 26. janvāris	1 485	166 232.42	165 615.66	2,72
Latvijas valsts obligācijas	2006. gada 29. augusts	5 000	500 434.77	504 962.16	8,29
Latvijas valsts obligācijas	2007. gada 8. maijs	4 277	451 374.99	451 961.28	7,42
Latvijas valsts obligācijas	2013. gada 14. februāris	4 500	460 881.99	471 008.75	7,73
Vācijas valsts obligācijas	2008. gada 10. oktobris	257	167 936.25	174 489.69	2,86
Lielbritānijas valsts obligācijas	2008. gada 7. marts	165	158 434.86	163 214.84	2,69
Amerikas Savienoto Valstu valsts obligācijas	2008. gada 15. oktobris	390	213 112.32	211 808.46	3,48
Kopā:			2 956 930.30	2 964 837.35	48,68

Komeršsabiedrību parāda vērtspapīri

	2003 LVL
Komeršsabiedrību parāda vērtspapīri	996 562.55
Kopā:	996 562.55
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	16,36

Komerccsabiedrību parāda vērtspapīri 2003. gada 31. decembrī ir sekojoši:

leguldījums	Dzēšanas datums	Skaits	legādes vērtība LVL	leguldījumu vērtība LVL	% no plāna neto aktīviem
Vērtspapīri, kuri pieejami pārdošanai					
A/s Latvijas Unibanka	2005. gada 28. janvāris	1 760	183 753.24	185 423.82	3,04
Nordic Investment Bank	2007. gada 25. jūlijs	300	302 066.94	307 439.58	5,04
PGNiG Finance BV (garantē Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo)	2006. gada 30. oktobris	227	157 975.68	159 719.88	2,62
Mobile TeleSystems Finance SA (garantē "Мобильные ТелеСистемы")	2008. gada 30. janvāris	150	93 081.68	91 498.65	1,50
ОАО "Газпром" daļība aizdevumā, emitents Morgan Stanley Bank AG)	2013. gada 1. marts	10	62 403.84	61 691.09	1,01
TPSA Finance BV (garantē Telekomunikacija Polska)	2008. gada 10. decembris	100	66 350.24	61 344.29	1,01
ОАО "Газпром" (daļība aizdevumā, emitents Salomon Brothers AG)	2009. gada 21. oktobris	116	76 239.41	74 687.48	1,23
ОАО "Тюменская нефтяная компания" (daļība aizdevumā, emitents Salomon Brothers AG)	2007. gada 6. novembris	87	57 359.68	54 757.76	0,91
Kopā:			999 230.71	996 562.55	16,36

Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu

	2003 LVL
Akcijas	217 952.07
Kopā:	217 952.07
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	3,58

Akcijas uz 2003. gada 31. decembri ir sekojošas:

leguldījums	Skaits	legādes vērtība LVL	leguldījuma vērtība, LVL	% no Plāna neto aktīviem
Hansapank	7 250	79 082.98	104 138.54	1,71
Eesti Telekom	3 000	11 570.58	13 311.44	0,22
Lietuvas Telekomas	171 500	43 606.36	52 504.73	0,86
MOL	800	10 620.25	13 188.28	0,22
OTP Bank	3 300	18 132.92	23 384.59	0,38
MATAV	5 500	11 063.22	11 424.49	0,19
		174 076.31	217 952.07	3,58

Termiņnoguldījumi kredītiestādēs

	2003 LVL
Termiņnoguldījumi, pamatsumma	1 874 000.00
Uzkrātie procenti	43 415,53
Kopā:	1 917 415.53
Īpatsvars Plāna neto aktīvos, %	31,48

Termiņnoguldījumu sadalījums uz 2003. gada 31. decembri

Banka	Dzēšanas termiņš	Termiņnoguldījums	Pamatsumma	Uzkrātie procenti
LHZB*	2004. gada 16. janvāris	52 388.89	50 000.00	2 388,89
LHZB	2004. gada 27. janvāris	25 113.33	24 000.00	1 113,33
LHZB	2004. gada 26. februāris	32 256.53	31 000.00	1 256,53
LHZB	2004. gada 31. marts	93 240.00	90 000.00	3 240,00
LHZB	2004. gada 20. decembris	50 076.67	50 000.00	76,67
LHZB	2005. gada 07. oktobris	75 830.00	75 000.00	830,00
LHZB	2006. gada 19. jūnijs	51 512.08	50 000.00	1 512,08
LHZB	2006. gada 06. jūlijs	76 852.50	75 000.00	1 852,50
LHZB	2006. gada 12. novembris	130 858.00	130 000.00	858,00
Parekss banka	2004. gada 14. februāris	104 051.26	100 000.00	4 051,26
Parekss banka	2004. gada 20. marts	88 051.66	85 000.00	3 051,66
Nord/LB Latvija	2004. gada 16. janvāris	47 129.86	45 000.00	2 129,86
Nord/LB Latvija	2004. gada 27. janvāris	25 081.08	24 000.00	1 081,08
Nord/LB Latvija	2004. gada 27. februāris	32 268.71	31 000.00	1 268,71
Nord/LB Latvija	2004. gada 29. marts	93 130.52	90 000.00	3 130,52
Nord/LB Latvija	2004. gada 11. novembris	50 318.49	50 000.00	318,49
Nord/LB Latvija	2005. gada 20. jūnijs	82 179.73	80 000.00	2 179,73
Nord/LB Latvija	2005. gada 17. oktobris	100 989.04	100 000.00	989,04
Nord/LB Latvija	2006. gada 06. oktobris	101 142.74	100 000.00	1 142,74
Unibanka	2004. gada 09. janvāris	26 199.03	25 000.00	1 199,03
Unibanka	2004. gada 20. janvāris	52 373.90	50 000.00	2 373,90
Unibanka	2004. gada 26. janvāris	25 119.15	24 000.00	1 119,15
Unibanka	2004. gada 19. marts	93 318.22	90 000.00	3 318,22
Unibanka	2004. gada 20. decembris	60 094.25	60 000.00	94,25
Unibanka	2005. gada 17. oktobris	100 995.38	100 000.00	995,38
Unibanka	2005. gada 10. novembris	100 674.03	100 000.00	674,03
Unibanka	2006. gada 06. oktobris	101 138.98	100 000.00	1 138,98
Hansabanka	2004. gada 26. janvāris	45 031.50	45 000.00	31,50
Kopā		1 917 415.53	1 874 000.00	43 415,53

*A/s Latvijas Hipotēku un zemes banka

4. Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm

Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm uz 2003. gada 31. decembri sastāv no prasībām uz pieprasījumu pret Plāna Turētājbanku a/s "Hansabanka".

5. Pārējās saistības

	2003 LVL
Komisija Līdzekļu pārvaldītājam	7 211.56
Komisija Turētājbankai	927.20
Pārējas komisijas	23.00
Kopā:	8 161.76

6. Informācija par aktīvu un saistību pārskata posteņu kustību pārskata gadā

Tabulā atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta latos (LVL).

Postenis	Sākotnējā vērtība	Palielinājums pārskata gadā	Samazinājums pārskata gadā	Pārvērtēšanas summa pārskata gadā	Atlikums pārskata gada beigās
1.	2.	3.	4.	5.	6=2+3+4+5
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	-	10 995 268.96	(10 993 012.76)	-	2 256.20
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	-	3 646 108.37	(669 576.86)	(11 694.17)	2 964 837.34
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	-	1 199 217.26	(201 720.47)	(934.24)	996 562.55
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	-	174 231.29	-	43 720.78	217 952.07
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	-	3 446 021.64	(1 528 606.11)	-	1 917 415.53
Pārējās saistības	-	54 242.15	(46 080.39)	-	(8 161.76)

7. Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām

Plāna ieguldījumu valūtu struktūra uz 2003. gada 31. decembrī (LVL izteiksmē) ir šāda:

Postenis	LVL	EUR	USD	GBP	HUF	EEK	LTL
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 256.06	-	0.14	-	-	-	-
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	2 415 324.36	174 489.69	211 808.46	163 214.84	-	-	-
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	492 863.40	159 719.88	343 979.27	-	-	-	-
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	-	-	-	-	47 997.36	117 449.98	52 504.73
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	1 917 415.53	-	-	-	-	-	-
Pārējās saistības	(8 161.76)	-	-	-	-	-	-
Kopā	4 819 697.59	334 209.57	555 787.87	163 214.84	47 997.36	117 449.98	52 504.73
% no Plāna neto aktīviem	79,13	5,49	9,12	2,68	0,79	1,93	0,86

8. Plāna aktīvu un saistību termiņstruktūra (likviditāte)

Tabulā atspoguļotā finanšu informācija ir uzrādīta latos (LVL).
Plāna aktīvu un saistību termiņstruktūra 2003. gada 31. decembrī ir sekojoša:

Postenis	Ar atlikušo atmaksas termiņu					
	līdz 1 mēn.	1 līdz 3 mēn.	3 līdz 6 mēn.	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadi	5 un vairāk gadi
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 256.20	-	-	-	-	-
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri	-	-	-	246 750.90	1 697 564.71	1 020 521.73
Komerccabiedrību parāda vērtspapīri	-	-	-	-	707 341.03	289 221.52
Akcijas un citi vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	217 952.07	-	-	-	-	-
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	298 436.74	443 186.38	93 130.52	160 489.41	922 172.48	-
Pārējās saistības	(8 161.76)	-	-	-	-	-
Kopā:	510 483.25	443 186.38	93 130.52	407 240.31	3 327 078.22	1 309 743.25
% no neto aktīviem	8,38	7,28	1,53	6,69	54,62	21,50

9. Plāna aktīvu ģeogrāfiskais izvietojums

Plāna aktīvu ģeogrāfiskais izvietojums parāda vērtspapīriem noteikts pēc tās institūcijas izcelsmes valsts, kura saskaņā ar emisijas prospektu uzņemas parādu dzēšanas saistības. Akcijām un citiem vērtspapīriem ar nefiksētu ienākumu ģeogrāfiskais izvietojums noteikts pēc emitenta reģistrācijas vietas. Termiņnoguldījumiem kredītiestādēs ģeogrāfiskais izvietojums noteikts pēc kredītiestādes reģistrācijas vietas.

Plāna ieguldījumu ģeogrāfiskais izvietojums 2003. gada 31. decembrī ir sekojošs:

Ģeogrāfiskais reģions	Ieguldījumu vērtība LVL	% no Plāna neto aktīviem
Latvija	4 520 419.91	74,12
Igaunija	117 449.98	1,93
Lietuva	52 504.73	0,86
OECD valstīs kopā	1 126 014.10	18,46
Vācija	174 489.69	2,86
Amerikas Savienotās Valstis	211 808.46	3,47
Lielbritānija	163 214.84	2,68
Polija	221 064.17	3,62
Ungārija	47 997.36	0,79
Starptautiskas finanšu institūcijas	307 439.58	5,04
Pārējās valstīs kopā	282 634.98	4,64
Krievija	282 634.98	4,64
Kopā:	6 099 023.69	100,00

10. Vērtspapīru klasifikācija

Saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja Valdes lēmumu, visi Plāna parāda vērtspapīri tiek klasificēti kā ieguldījumi, kas ir pieejami pārdošanai. Saskaņā ar Plāna prospektu, visi kapitāla vērtspapīri (akcijas) tiek klasificēti, kā pieejami pārdošanai.

11. Nodokļi

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Valsts fondēto pensiju likums", pensiju plāns nav juridiska persona. Pārskata gadā no Plāna līdzekļiem nodokļi netika maksāti.

12. Plāna aktīvu ieķīlāšana un apgrūtinājumi

Uz pārskata gada beigām Plāna aktīvi nav ieķīlāti vai citādi apgrūtināti.

13. Plāna neto aktīvu, plāna daļu skaita un daļas vērtības dinamika

